

Immikkoortoq 21-01 Ataatsimiititaliat kositigaanerani aaqqissusseqqinnermut Siumut ima oqaaseqaateqassaaq:

Kommunalbestyrelsep ileqqoreqqaani §4 imm. 5 tunngavigalugu ataatsimiititaliat kositigaaneranni aaqqissusseqqinnissamut siunnersuut kommunalbestyrelsemut saqqummiutninginnerani INUA-ni suliarineqaqqaarsimannginnera pissutigalugu, aammalu allannguutissanut tunngatillugu Ataatsimiititaliat tusarniarneqarsimanngimmata, ulluinnarnilu ingerlatsinermi kommunimi sulisut tusarniarneqarsimannginnerat pissutigalugu ataatsimiititaliat kositigaaneranni aaqqissusseqqinnissamut siunnersuut itigartillugu oqaaseqarfigaarpuit.

Suliap saqqummiunnerani Ataatsimiititaliat kositigaaneranni aaqqissusseqqinnej pineqarniarpoq. Ilanngussat misissoraanni aqutsinermut ileqqoreqqusaq communalbestyrelsep ataatsimiitinnerani ulloq 1. marts 2018-imi aammalu kingornatigut 15. marts 2019 akuerineqarsimasoq, Borgmester Ane Hansenimit aammalu pisortaanermit Hans Peter Poulsenimit atsiorneqarsimasoq takuneqarsinnaavoq, taannalu qallunaatuinnaq allataalluni nassiunneqarpoq kalaallisoortaa ilaanggittoq maluginiarparput. Suliap saqqummiunnerani aqutsinermut ileqqoreqqusap allanngortinnissaa nassuarneqanngilaq. Ileqqoreqqusaq allanngortinneqarnissaa suliap saqqummiunneqarnerani ersarissumik nassuarneqartussaagaluarpoq.

Ataatsimiititaliat kositigaaneranni suliassaqaarfiit assigiinngitsut ataatsimiititalianit ataatsimiititalianut nuunnerisigut allannguiniarneq pineqarpoq. Ersarissumilli nassuarneqarnerani ataatsimiititaliat kositigaaneranni suliassaqaarfiit assigiinngitsut nussorneqarnerat ilutigalugu ataatsimiititaliat inuttalersugaanera ilanngullutik allanngussanersut. Suliap saqqummiunneqarnerani ataatsimiititaliat inuttalersugaaneri allanngussanersut ersarissumik aamma nassuarneqartussaagaluarpoq.

Ataatsimiititaliat sususassaqaarfiinut allannguiniarnernut tunngatillugu Ataatsimiititaliat aammalu partiini gruppit siulittaasui tamarmilluunniit allannguinissamut tusarniarneqarsimanngillat, tamanna soorunalimi uggornartorujussuovoq – partiit suleqatigiittut akunnerminni iluminni namminneerlutik aaqqiisimarpasimmata. Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq malillugu §1 imm. 2 malillugu Kommunalbestyrelsip kommunip aqunneqarnera, taamatuttaaq borgmesterip suliassaqaarfi, pillugit malittarisassat erseqqinnerusut aqutsinermut ileqqoreqqusami aalajangersassavai. Aqutsinermut ileqqoreqqusassamut taamatullu aqutsinermut ileqqoreqqusamut allannguutissatut siunnersuut kommunalbestyrelsimit minnerpaamik 14-inik akuttussuseqartumik marloriarlugit suliarineqassapput. Taamaammat Siumumiit naatsorsuutigaarpuit ileqqoreqqusaq maanna oqaluuserisarput marloriarluni communalbestyrelsep ataatsimiitinnerani oqaluuserineqassasoq paasivarput. Taassumallu tungaanut ataatsimiititaliat kositigaaneranni suliassaqaarfiit assigiinngitsut inissaminiissorinangnitsut isumatusarluni isumaliutigeqinnejqassasut Siumumiit piumasarerusupparput. Tassami allannguinissat saqqummiunneqartut taamatut isikkoqartillugit imminut illorsorsinnaanngitsoq Siumumiit isumaqarpugut. Kommunip suliassaqaarfiisa aaqqissugaanerat Ataatsimiititaliani susassaqaartuni pingaarutilimmik inisisimapput, makkulu ippinnartoqartitagut erseqqissaavigerusuppagut:

Kommunip illuutaanik ingerlatsineq aamma aserfallatsaaliuineq (Inoqarfimmuit nuussasoq siunnersuutigineqarpoq). Taava apererusuunarpaq Inoqarfimmii Ataatsimiititaliami ilaasortanik allannguisoqarniarpa? Ataatsimiititaliaq Inoqarfimmii ilaasortat ilaat kommunimi ulluinnarni illuutinik ingerlatsinermi akisussaasumik inisisimasoqarnera attuumassuteqarpallaartoqalersinnaaneralu eqqumaffigisariaqartoq Siumumiit isumaqarpugut. Suliassaqaarfiik taamatut nuunneqarpat Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq unioqquitneqarsinnaaneranuit aarlerinartoqalersinnaasoq Siumumiit erseqqissaatigerusupparput. Tassami

Suliami peqataasinnaannginneq (Inabilitet) eqqarsaatigalugu § 3 malillugu kinaluunniit pisortatigut ingerlatsinermi suliaqartoq suliassami aalajangersimasumi peqataasinnaanngilaq,

1) nammineq imminut eqqarsaatigaluni aningaasalluunniit eqqarsaatigalugit suliap qanoq
inerneqarnissaanik soqtiginnilluinnartuuguni imaluunniit siusinnerusukkut suliami tassani
kimulluunniit taamatut soqtiginnittumut sinniisuuusimaguni.

Nunaqarfimmi aqutsisut kissaataat piviusunngortinniarlugit anguniarneqarpoq Illu Sullivik sulisullu innuttaasunik sullissisut ataatsimut INUA-ta ataaniilissasit. Najukkami sulisut innuttaasunullu qanitut sullissisut siunissami bychefimut attaveqartalissapput. Tamanna kissaat ilumut nunaqarfinni aqutsisut kissaatigisimaneraat takujuminaatsipparput, tassami nunaqarfinni aqutsisut massakkumut bychefimiit allaffissornikkut sullinneqareerput. Maangamut misilittagaalersut malillugit nunaqarfinni aqutsisut bychefiniit allaffissornikkut sullinneqarnertik kipiluttunartutut aammalu nukipparujuit atorlugit attaviginiartarneri nunaqarfinni aqutsisut misilittagaqarfigaat. Bychefit ataanni nunaqarfiiit inissisimanerisa kinguneraat nunaqarfinni aqutsisut saaffiginnissutigisartagaat siunnersuutigisartagaallu suliareqqinnejqarifik ingerlateqqinnejqartanginneri. Siumumiit siunnersuutigerusupparput, aammalu siorna Kangaatsiami missingersuutit pillugit isumasioqatigitoqarnerani nunaqarfiiit sullinneqarnerat Inoqarfiiup ataanut ilillugit allaffissornikkut sullinneqalissasut. Inoqarfimmi allaffimmiummik allamik saniatigut suliakkersugaangnitsumik nunaqarfilerisussamik atorfinititsinissaq missingersuutit pillugit isumasioqatigitoqarnerani oqariartuutigineqartoq piviusunngortinnejqartariaqartoq Siumumiit isumaqpugut. Nunaqarfiiit suliassartaat amerlasuut teknikkimut, sanaartornermut teknikkumullu attuumassuteqarmata Inoqarfiiup ataaniinnissaat pissusissamisoorsorineruarpot.

Islandimi periusaasup paasisassarsiorfiginissa isumassarsiorfiginissaalu ilaattut isumaqtigiissutigineqartoq ersersinneqarpoq. Politikerit atorfilitallu peqataatinneqassapput. Siumumiit isumaqpugut kommunitsinni qatserisartoqarfiiit iluarseqqaarsimatinnagut Islandimut angalanissaq kingulliugallartariaqartoq, kommunitsinni aningaasat pingarnersiuinermi qatserisartoqarnermut atorneqarnissaat pingarnerugaluartoq isumaqaratta.

Inuussutissarsiutinik siuarsaneq siunnersuinerlu aammalu Kommunimi inuussutissarsiutitigut aaqqissuussinerit Qeqortalik Business Councilimut kiffartuussinissamik isumaqtigiissut tunngavigalugu nuunniarneqarnerat isumaqataaffiginngilarput. Inuussutissarsiutinik siuarsanerit politikkikkut aaliangiiffigineqartussajunnaarlugit Qeqortalik Business Councilimut nuutsinniarneqarput.

Inuussutissarsiutit ineriartortinnejqarnerat uagut kommunalbestyrelsemi suliassagut isummerfissagullu kommunip suliffeqarfiutanut namminersortutut ingerlasumut akisussaaffigitilissallugit pissusissamisuunngilaq. Qeqortalik Business Council namminerisamik ingerlasutut kommunitsinni inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermik nammineerluni siunnersuisutut suliaqareerpoq, aaliangiigassanulli pingaarutilinni inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq eqqarsaatigalugu Qeqortalik Business Council aaliangiisinnaanngilaq. Qeqortalik Business Council siunertaraa communalbestyrelsemut inuussutissarsiutinik siuarsanissamut siunnersuinissaq. Taamaammat inuussutissarsiutit inerisarneqarnerat Inoqarfiiup ataaniiginnarnissaat kissaatigivarput.

MISI Timi Tarnip ataaniilerpat:

Kingullertigut Timi Tarni ataatsimiittarnitsinni illoqarfikkaartumik iliuusissatut pilersaarutit amigartumik suliarineqarsimanerat eqqarsaatigalugu, apererusunnarpoq Timi Tarnimi atorfilitat suliassaqarfimmik MISI-mik tigusinissaminnut piareersimanersut? MISI Ataatsimiititaliaq Timi Tarnimut akisussaaffigitilernissaa pissusissamisoorsorinngilarput. MISI-p timersornerup, sunngiffiup, kulturip pitsaliuinerullu suliassaqarfiiup

ataaniilersinnaanngilaq. MISI massakkutut inissisimatillugu Ataatsimiititaliaq Inuit-niiginnarnissaa kissaatigiviaput. MISI inatsisit ataani taaneqartut iluini suliassaqarpoq:

-Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut nr. 16, 3. december 2012-meersoq

-Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsissisaat nr. 15, 3. December 2012-imeersoq

-Meeqqat atuarfianni immikkut atuartitsarneq aamma allamik immikkut ittumik perorsaanikkut ikorsiisarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 8. december 2017-imeersoq

MISI inatsisitigut qulaani taakkartorneqartunut pisussaaffeqarnera pissutigalugu, imaliinnarlugu meeqqerivinniit atuarfinniillu avissaartillugu attuumassutaarutsinnejarsinnaanngilaq. Aamma MISI sunngiffillu, pitsaaluiusut allallu attuumassuteqarfingilissappagit Timi Tarnimi atorfillit pitsaaluiusut allallu psykologiusaarlutik suliniarnerulernissaat ernumanartoqarsinnaasoq isumaqarpugut. MISI-ip pingarnertut suliassaraa meeqqanut inuusuttunullu immikkut pisariaqartitsisunut sullissineq siunnersuinerlu. MISI allanik akisussaaffeerarpassuarnik suliakkersornagu meeqqat inuusuttullu sullinneqarnerat pingarnerpaatillugu sulisariaqarpoq. Meerartagut inuusuttortagullu immikkut pisariaqartitsisut tamakkiisumik MISI-miit sullinneqarnissaminut pisariaqartitsisut arlaqarput. Apeqqutigerusunnarpq MISI, Qaammaavik, GU-lu kattutsinniarneqarnerat suli ingerlanersoq? MISI, Qaammaavik, GU-lu suli kattutsinniarneqarpata aammalu MISI Timi Tarnillu ataaniilissappat Timi Tarnip inuttalersugaanera allangussanersoq ilangullugu paaserusupparput, tassami qulaani nassuaatigineqartutut MISI, Qaammaavik, GU-lu kattutsinniarneqarpata Ataatsimiititaliami Timi Tarnimi ilaasortat ilaat Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq suliam peqataasinjaannginneq (Inabilitet) unioqqutinnejarsinnaaneranut aarlerinartoqalersinnaasoq Siumumiit erseqqissaatigerusupparput. Aamma taamatut Qaammaavik Timi Tarnip ataaniilissappat Timi Tarnimi ilaasortaqarpugut ilaasortaasinnaanera eqqarsarnartoqalersinnaasumik. Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq malillugu § 40 Ataatsimiititaliami ilaasortaq kommunimi ingerlatsivimmik ataatsimiititaliamit pineqartumit qullersaaffigineqartumik akissarsiaqaatigalugu sulissussisanngitsoq erseqqissumik allaqqavoq. Taamatut erseqqissaavugut Pisortat ingerlatsineranni § 6. malillugu pisussaaffigigatsigu qisuariassalluta kialuunniit pissutsinik § 3, imm. 1-im taaneqartunik pissuseqartumik ilisimannittup oqartussaaffimmi qullersarisani piaartumik tamatumingga nalunaarfigissavaa, erseqqilluinnanngippat pissuserisat pingaruteqannngitsuuusut. Ingerlatsinermut oqartussaaqtiginnut ilaasortat taamaattunik ilisimasaqarfingineqarpata tamakku oqartussaasunut nalunaarutigineqassapput. Imm. 2. Inuup suliam peqataasussaasorinannginnera taamaassorinann-ginneraluunniit oqartussaasunit imm. 1-im taaneqartunit alajangiiffigineqassaaq.

MISI 2023-mi Aningaasanut inatsit aqqutigalugu 8,3 mio. kr. tikillugit aningaasaliiffigineqartarpoq, aningaasaliissutaasut MISI-mut qanoq atorneqartarnersut kommunitsinni misissuiffigisariaqarput, tassami MISI-p ingerlanneqarneranut Aningaasanut inatsit aqqutigalugu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliisarput. Misilittagareersullu qiviassagaanni Namminersorlutik Oqartussat suliniutinut aaliangersimasunut aningaasaliisimanertik siunertamut atorneqarsimannngikaangata aningaasaleeqqikkumajunnaartarnerat takornartaanngilaq. Taamaammat MISI allanut suararpassuarnut tapartuunnagu siunertamut meeqqanut inuusuttunullu immikkut pisariaqartitsisunut sullisisariaqarpoq.

-18-init 30-nut ukiullit Timi Tarnimut Majoriaq ilangullugu nuunneqarnissaat siunertaavoq. Tamanna ilangussani aqutsinermut ileqqoreqqusami maluginiagassaavoq. Majoriaq massakkutut Inoqarfimmiit allangortinnagu inissisimaannarnissaa Siumumiit piumasarivarput, tassami inuusuttut ilinniarfinnun

ingerlaqqinnissaannut aqqutissiuunniarlugit siunnersorniarlugillu inuussutissarsiutitigut qaammarsaanerit avaqqukkuminaammata. Majoriaq Inoqarfíup ataaniittariaqarpoq tassaalluunilu inuusuttut ilinniaqqiffinnut allanut inuussutissarsiutinullu ingerlaqqinnissaminut alloriarfissaat.

Suliassaqarfíit ataaniittut Ikaartarfík / Pissuseriffimmut nuussasut siunnersuutigineqarput:

-Piginnaanngorsarneq, sulifffimmik misiliineq aamma sulilersitsiniarneq

-Suliffeerunnermi ikorsiissutit

-Aqqutissiuussisutut atuuffiit aammalu atualernissamut tunngasut

Siullermik apeqqutigeqqaarusupparput Ikaartarfík / Pissuseriffik sunaava? Ikaartarfík / Pissuseriffik pilersissallugu kommunalbestyrelsemi suli akuersinikuunngilagut. Taamaammat suliassaqarfíit qulaani taakkartorneqartut ullumikkutut inisisimatiinnarneqarnissaat kissaatigaarpuit Ikaartarfík / Pissuseriffik kommunalbestyrelsep maangamut suli akuerisimanngisaanut suliassaqarfíit akisussaaffiliutsinneaannarsinnaanngitsut isumaqaratta. Ikaartarfík / Pissuseriffik suliassaqarfíup suup iluaniiinersoq erseqqissumik nassuarneqanngilaq. Aamma Ikaartarfík / Pissuseriffik suna toqqammavigalugu, inatsisillu suut malillugit suliaqarnersoq tunngavilorseqanngilaq.

Kommunalbestyrelsemi aaliangiinerit pereerpata Siumumiit ataani nassuaatigineqartutut pisoqassasoq piumasaraarput:

Ataatsimiititaliat inuttalersugaaneri allangortinneqarnissaat suliap saqqummiunnerani erseqqissaatigineqanngikkaluartoq, Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq § 34 Imm. 3. toqqammavigalugu Ataatsimiititaliaqarnikkut aaqqissuussaanerup allangornerani kommunalbestyrelsimit ilaasortap ataatsip piumasarippagu, aningaasaqarnermut ataatsimiititaliami ataavartumillu ataatsimiititaliani tamani inissitsiterisoqaqqissasoq piumasarissuarput. Aamma inatsimmi pineqartumi §36. ataatsimiititalianut il.il. ilaasortassanik marlunnik amerlanerusunilluunniit qinersinermi qanoq amerlassuseqarneq (D'honts metode) tunngavigalugu qinersineq atorneqassaaq ataatsimiititalianut tamanut allaqqammat, Siumut maangamut ataatsimik Ataatsimiititaliani ataavartuni ilaasortaatiqareerluni nuuttoqarnerata kingorna marlunnik ilaasortaatiqalissammat, aammalu erseqqissaatigalutigu Ataatsimiititaliaq INUA-ni ilaasortat katillugit arfineq-marluusunit pingasut Siumumit inissarilissallutigit.